

*Milí čtenáři,
rád se s Vámi v čase čerstvě letním dělím o poznání, že obavami o budoucnost české literatury rozhodně trpět nemusíme. Argumentem může být právě uzavřený 11. ročník literární soutěže Skrytá paměť Moravy. Na téma Kořeny zareagovalo svými příběhy 186 mladých autorů ze škol jedenácti krajů České republiky. Při vědomí existence více než tří desítek literárních klání mají budoucí spisovatelé dostatečný prostor pro kvalitativní konfrontaci. Ne vždy se jí řídí nakladatelé, což má při odhadovaném množství tří tisíc (!) nakladatelských subjektů svou logiku. Sázet na jistotu může pouze malé procento z nich. Renesanci tak v jistém ohledu zažívají veřejné knihovny, jako dobří holubi se vracejí zejména starší čtenáři, daří se probouzet zájem o knihy i mezi školáky. Na lesku tuzemské kulturní chlouby (žádná jiná zem na světě se nemůže pochlubit srovnatelně dostupnou sítí knihoven) mne však nedávno zarazil údaj o tom, že některé místní knihovny vyřazují tituly už ve chvíli, kdy si je (například) tři roky nikdo nepůjčí. Jistě, žádná z polic není nafukovací, což dobře známe i my v muzeu ze své vlastní knihovnické praxe. Knihy ale přeci nestárnou tak rychle jako svetr nebo sako. Nejsm si jist, zda se lze v tomto případě utěšovat postupující digitalizací. Čtečka může být pro deštivou dovolenou fantastickou věcí, ale kniha je prostě kniha. A k létu patří. Šťastný výběr dovolené, jejího cíle, termínu i báječného čtení Vám přeje Libor Kalina*

Klement Bochořák

VEČER

Nepostihle dny se mění,
snivost padá na kamení,

v úterý už začíná
srpen, vážná krajina.

Divně je – A přece je to
něčí první krásné léto.

3 otázky pro Radka Mrhače

Návštěvníci Památníku obdivují parkovou úpravu areálu opatství, především rajskou zahradu uprostřed kvadratury. Co je pro zahradníka v těchto dnech nejdůležitější?

Aby to, co má růst, dostalo včas napít. Aby to, co se má stříhat, bylo postříháno, a aby to, co už odkvetlo, účelně nahradily květy nové. Je to práce, jako kterákoli jiná, i když vlastně jen pomáhám přírodě. Aby však mohly pokračovat další parkové úpravy, potřeboval bych ještě kolegu. O práci zahradníka, přestože zde v Rajhradě máme střední zahradnickou školu, paradoxně není zájem.

V nadcházejících dnech klášter opět provoní lilie. Jak se na tento svátek krásných a omamně aromatických květů těšíte?

Já osobně mám raději nenápadnější květy, ale každý rok musím s úctou obdivovat šlechtitelské úsilí svých kolegů. Tradiční výstava Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu Brno Lilium, pořádaná ve spolupráci s benediktinským opatstvím, bude lákat do Rajhradu nejen milovníky těchto květů od 1. do 6. července. K obdivování v klášterní kapli budou opět stovky květů netušených tvarů a barev, zkrátka zahradnický svátek, na který se pochopitelně těším.

Návštěvníci obdivují nejen palmy, kamélie nebo fíkovníky, ale také živé pávy. Jak jste se dostal k chovu těchto okrasných zvířat?

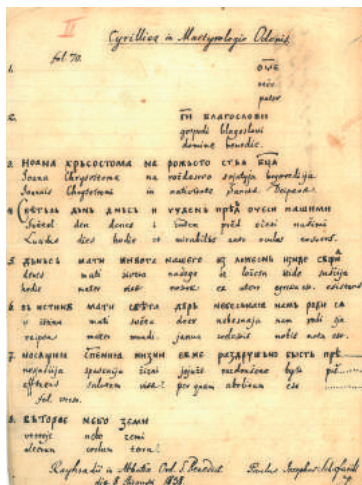
Jako slepý k houslím, jak se říká. V areálu kláštera sídlí Záchraná stanice pro dravé ptáky, kde se pávům narodila mláďata a dostal jsem nabídku umístit je v klášterní kvadratuře. Obavy, že ptáci budou likvidovat záhony okrasných květů, se naštěstí nepotvrdily, sázím druhy, které nežerou. Pávi rozhodně zdejší prostředí obohacují, dále se množí, takže zásobujeme další památkové objekty. (I)

(Den po našem rozhovoru se díky rodičovské péči dvěma pávicím z vajec vyklubalo 11 kuřátek.)

Radek Mrhač (1980), zahradník Benediktinského opatství Rajhrad.

Nález Šafaříkova autografu

Bývá poměrně běžné, že při katalogizaci starých knih narazí katalogizátor na stopy, které ve svazcích zanechali dřívější čtenáři, ať už jsou to vpisky, glosy, podtržení či vložené záložky, výpisky apod. Tyto stopy se mohou stát pramenem pro sice potřebný, avšak heuristicky nesmírně obtížný koncept dějin čtení, ve výjimečných případech se pak podaří podrobně rekonstruovat historické pozadí takového nálezu. K tomuto případu došlo nedávno v rajhradské Benediktinské knihovně. Při katalogizaci francouzského

sborníku *Études de théologie de philosophie et de histoire* (Paris 1857) byl nalezen vložený list o rozměrech 18 x 20,5 cm, na němž se nachází rukopisný přepis oné proslulé cyrilikou psané glosy z fol. 70 b nejstaršího rukopisu rajhradské rukopisné sbírky, tzv. *Adonova martyrologia* (R 388), zachycující začátek homilie Jana Zlatoústého k svátku Narození Panny Marie. Nalezený výpisek s titulem *Cyrillica in Martyrologio Odonis* obsahuje cyrilský text glosy, jeho transkripci do latinky a latinský překlad. Co je však důležité – je podrobně datován (*Rayhradii in Abbatia Ord. S. Benedict. die 8 Augusti 1838*) a signován: *Paulus Josephus Schafařík mp.* Prvotní pochybnost, zdali se jedná skutečně o autograf zakladatele české slavistiky, byla rozptýlena jednak srovnáním písma s prokazatelnými Šafaříkovými autografy a jednak nepřímou z Šafaříkovy korespondence s ruskými slavisty Bodjanským a Pogodinem z téhož roku, v níž o svém studiu *Martyrologia* referuje. Ale jak se Šafaříkův výpisek ocitl ve francouzském teologickém sborníku? Odpověď je v něm publikovaná a v literatuře takřka neznámá stať Františka Sušila *Le Manuscrit de Rayhrad*, v níž Sušil zevrubně rozebírá polemiku mezi Šafaříkem a Bodjanským o stáří *Martyrologia* a jeho slovanských glos, které měly podle Bodjanského hypotézy svědčit o tom, že cyrilice vznikla ještě před narozením sv. Cyrila. Zbývá určit totožnost zapomětlivého čtenáře, jenž Šafaříkův autograf do sborníku založil – nejpravděpodobnější stopa vede k rajhradskému benediktinu Metoději Halabalovi, patrně jedinému ze zdejších mnichů, který o *Martyrologium* projevil odborný zájem. Že jde o stopu správnou, dokládá Halabalova studie, kterou o rukopisu napsal do 3. ročníku *Sborníku velehradského* (1883). V ní čtenář nalezne doslovný přepis nalezeného autografu, což je současně jediná zmínka, která o něm v literatuře existuje. (jd)

Lilie nejen z Brněnska

Společně se symbolem kříže, orla a lva představuje lilie jeden ze čtyř nejčastějších heraldických motivů. Symbolizuje čistotu v myšlení slovech a skutcích, proto zdobí každou skautskou hrud'. Ve volné přírodě patří k ozdobám druhově bohatých luk, z více než sta druhů, rozšířených v Evropě, Americe a Asii rostou u nás přirozeně pouze dva – lilie zlatohlavá a cibulkonosná. To ale neplatí o sklenících a zahradách, kde nadšení liliáři cíleně šlechtí desítky druhů těchto různobarevných a omamně vonících rostlin. Milovníci lilí se již tradičně na začátku školních prázdnin setkávají v rajhradském benediktinském klášteře. Také letos se pochlubí členové Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu Brno LILIUM svými kráskami, které od 1. do 6. července naplní omamnou vůní i křehkou krásou chodbu kvadratury a klášterní kapli. Vůně podobně vtíravou, jako jsou verše Karla Kryla: „*Spala jak víla, jen vlasy halily ji / jak zlatá žíla, jak jitra v Kastilii / něžná a bílá, jak rosa na lilii...*“ (k)

Nemáte doma časopisy z 20. a 30. let?

Diktát paní módy je neúprosný. Dotýká se, ať chceme či nikoli, každého z nás, minimálně aktuálním sortimentem oděvního zboží. Kdy to začalo? Snad už ve chvíli, kdy si Eva vybrala místo fíkového list javorový. Písemné nebo obrazové důkazy však scházejí. Jiný názor klade vznik módy do přelomu starověku a novověku, kdy převažující tuniky a tógy nahradily probarvené kabátce a kalhoty, znaky majetných a mocných, jak je známe i z bohatě ilustrovaných rukopisů. Demokratizace módy dosáhla prvního ze svých vrcholů ve 20. a 30. letech minulého století, kdy fotografie, film a polygrafie zprostředkovaly a současně diktovaly aktuální módní trendy stále širšímu okruhu zájemců. Pro aktuálně připravovanou výstavu „Móda v dobovém tisku“ s podtitulem „Inspirace z časopisů 20. a 30. let“ proto v Památníku hledáme a rádi si půjčíme originální oděvní modely z meziválečné doby, módní doplňky, reklamní cedule, výtisky dobových časopisů, fotografie, filmové plakáty... zkrátka doklady zájmu o módu, nový životní styl a nezávislost na „starých“ tradicích. (l)

Komu říkali Petúra?

V současné době v Památníku zpracováváme písemnosti, vztahující se ke spisovateli a dramatikovi Miroslavu Skálovi. Přátelé mu říkali Petúra. Narodil se v Brně a s tímto městem byl po většinu života spjat. Dětství strávil v Kyjově, maturoval s velmi dobrým prospěchem. Po válce pokračoval na univerzitě v Brně, kde vystudoval češtinu a ruštinu. Stal se redaktorem literárně-dramatické redakce Československého rozhlasu, spolupracoval s televizí. Známy je např. film Svatební cesta do Jiljí, jehož scénář podle svého románu zpracoval právě Skála. Film Cesta kolem mé hlavy vznikl podle stejnojmenné novely. Zfilmovaným počinem je též Útěk ze seriálu zrežírovaný Hynkem Bočanem. Populární Žitkovské bohyně Kateřiny Tučkové předešel Skála knihou Uvěřitelné příhody doktora Papula už v 80. letech. Moji dvojníci se jmenuje Skálův univerzitní román, populární jako žánr mezi anglickými spisovateli. V dramatické tvorbě se kromě divadla Radost zapojil do satirického počinu Večerní Brno. Společenské kritice se věnovala hra Drak je drak čili Kterak Žužličti k rozumu přišli. Hlavním tématem jeho tvorby byl humor, nonsens, ironie, hra se slovy. Je to patrné ve Svatební cestě, kdy ústřední postava zkouší vhodnost své snoubenky pro stav manželský. Přes veskrze úsměvné příběhy leží na Skálovi stín sebevraždy spáchané v únoru roku 1989. (jk)

Trocha archeologie...

Výstava Cyrilometodějský Velehrad, která návštěvníky Památníku vítá v prostorách jižního křídla, nepředstavuje jen historický přehled velehradských dějin od velkomoravského období až po současnost, ale také seznamuje s rozličnými hmotnými prameny. Svou pozornost přilákají archeologické nálezy datované od 9. do 16. století z lokalit Uherskohradištska, Starého Města a přilehlého okolí. K těm nejzajímavějším a nejlákavějším předmětům z velkomoravské éry patří tzv. jezdecké vědérko, malá dřevěná nádoba s křížovou ataší ze Starého Města – Na Valách, železná sekerovitá hřivna z Uherského Hradiště nebo dvouuchá amforka - antické tradice ze Starého Města. Také se mnozí mohou potěšit pohledem na výběr keramických džbánek a hrnců (9. až 13. století), na bojovou železnou sekeru s tulejí a ostny, nalezenou v Otrokovicích

(z 10. - 11. století) nebo velehradskou pískovcovou kropenku (z 16. století). Všechny vystavené artefakty dokreslují obsažnou výstavu, zpracovanou kolegy ze Slováckého Muzea v Uherském Hradišti, která je skutečným zážitkem pro všechny zájemce o historii Moravy. (mš)

Literární soutěž Skrytá paměť Moravy 2016/2017 zná své letošní vítěze

Valentýně Lipovské předali ocenění Petr Fedor, vedoucí odboru kultury a památkové péče JMK, Irena Chovančíková, ředitelka Masarykova muzea v Hodoníně a Miroslava Šudomová, kurátorka Památníku písemnictví na Moravě.

Literární soutěž pro mladé autory s názvem Skrytá paměť Moravy si vydobyla na literárním poli prestižní pověst a tradici, o čemž svědčí i její právě uzavřený jedenáctý ročník. Své příspěvky, povídky a texty zaslalo do rajhradského Památníku písemnictví na Moravě 186 žáků a studentů z 11 krajů České republiky. Soutěžním podmínkám vyhovělo a odbornou porotou bylo hodnoceno 182 prací na téma „Kořeny“. Seminářů, nazvaných Krocení literární múzy, jež pořádá a organizuje Památník písemnictví na Moravě jako popularizační dílny tvůrčího psaní v rámci soutěže se zúčastnilo na 990 studentů z 5 krajů.

Prostředím, které umocnilo slavnostní vyhlášení výsledků, se také letos stalo Slovanské hradiště v Mikulčicích, národní kulturní památka. V pátek 16. června se zde sešli mladí příznivci literatury, nominovaní soutěžící, členové odborné poroty, zástupci Jihomoravského kraje spolu s pořadateli a dalšími hosty. Úspěšní mladí autoři přednesli ukázky ze svých soutěžních děl a současně převzali ocenění, diplomy a poděkování z úst zástupců Jihomoravského kraje – vedoucího odboru kultury a památkové péče Petra Fedora a zastupitele JMK Jiřího Němce. Keramické sošky a finanční šeky obdrželi mladí spisovatelé z rukou ředitele Muzea Brněnska Antonína Rečka a ředitelky Masarykova muzea v Hodoníně Ireny Chovančíkové.

V I. kategorii (12-15 let) získala první místo Alžběta Kadlecová z Dolních Louček, která ve svém příběhu *Poselství mezi kořeny* nechala nahlédnout do mezigeneračních rodinných vztahů. Druhé místo náleží Valentýně Lipovské z Miroslavi za text *Cesta mého rodu, aneb cílová destinace Morava*, kde vtipně vystihla vikinské putování až na Velkou Moravu. Porota ocenila třetí pozicí neméně zajímavý a niterný příběh *Menora* z pera Alžběty Svobodové z Hustopečí. Čestné uznání v I. kategorii obdržel úsměvný pohádkový příběh *Bludný kořen* Petra Krotkého z Hustopečí.

Vítězem II. kategorie (16-19 let) se stal Jan Procházka z Holasic. Jeho tíživý příběh *Mýtiny*, popsal nelehký život studenta čelícího šikaně spolužáků. Druhé ocenění si odnesla Zuzana Janáčková,

Magdaléně Netíkové gratulovali k úspěchu spolu s moderátorkou programu v Mikulčicích Jiří Němec, člen krajského zastupitelstva a Antonín Reček, ředitel Muzea Brněnska.

brněnská studentka Gymnázia M. Lercha, svou folklórní inspiraci zpracovala do povídky *Vzpomínka na kynuté těsto*. Třetí skončila Magdaléna Netíková z Třebíče se soutěžním humorným textem *O strašidlu, které milovalo čokoládu*. Čestné uznání v II. kategorii patří Janu Jindřichu Karáskovi z Uherského Hradiště. Loňský vítěz zaujal porotce i letos vztahovým a hlubokým příběhem *Nutnost nádechu*.

Všechny oceněné texty 11. ročníku soutěže Skrytá paměť Moravy budou zařazeny do speciální přílohy Sborníku Muzea Brněnska 2017, který vyjde na podzim roku 2017. Příspěvky budou také publikovány na webu Muzea Brněnska (www.muzeumbrennensczj).

(mš)

Sošky pro vítěze v novém hávu

Ocenění autoři literární soutěže Skrytá paměť Moravy bývají tradičně odměňováni knižními a finančními dary. Vítězové si z Mikulčic odváželi také keramické sošky ve tvaru okřídleného písmene L, posetého hlaholskými znaky. Všichni letošní laureáti obdrželi svou sošku, lišící se vzájemně velikostí a zabarvením dle soutěžní kategorie. Jejich autorkou je sochařka a výtvarnice Ludmila Kováříková z Ratíškovic. Absolventka SUŠP v Uherském Hradišti v oboru Užitá keramika se věnuje volné tvorbě a designu. Zúčastnila se řady mezinárodních sympozií keramické tvorby, její práce jsou zastoupeny v kolekcích státních muzeí a galerií v České republice, Polsku, Litvě a v mnoha soukromých sbírkách. Mimo samostatné výstavní činnosti se jako členka Uměleckého sdružení Q v Brně a Sdružení výtvarných umělců keramiků v Praze účastní výstav doma i v zahraničí.

(mš)

Ukázky vítězných prací jubilejního ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy

Poselství mezi kořeny

Ve vlakovém kupé seděli tři. Jeden postarší pán se zelenou kšiltovkou na hlavě. V ruce svíral mapu. Měl světle modré oči posazené blízko u sebe. Po vousech mu stékal pramínek potu. Byly letní prázdniny a všechny meteorologické stanice hlásaly největší tepla za poslední tři roky. Druhou rukou si rozepnul již třetí knoflík u své kostkované košile. Pořád se ale usmíval na holčičku s culíky, která seděla hned vedle něho a jejíž malá ručka se snažila zmocnit mapy. Byla oblečená v červených šatíčkách a blondaté vlásky jí zářily na slunci. Také se smála. Jako andělíček. Jediným nezúčastněným se zdál být kluk kolem třinácti let. Měl tmavé, až černé vlasy, jednoduché bílé tričko a riflové kraťasy. Seděl schoulený co nejdál od okna a zíral na věc ve své ruce. „Mohl bys ten mobil na chvílku odložit a povídat si s námi?“ řekl naoko vesele ten starší pán. Kluk nepřítomně zabručel: „Jojo, taky se mi tu líbí.“ A zíral dál. Od nové hry by ho nevyrušilo ani přistání Marťanů. „Tak si vystačíme sami, že?“ a cvrnknul holčinu do nosánu. Ta se zachichotala a skočila mu do náruče.

Ani bych vám nemusela říkat jména. Příběh nikterak neovlivní, ale ať chceme nebo ne, prostě k nim patří. Pán se jmenuje Josef, je mu sedmdesát a bere vnoučata na výlet. A ne ledajaký. Všichni míří do malého města Bohumína, blízko Ostravy, kde dědeček strávil pět měsíců na vojně. Josef nikdy netoužil vracet se k tomu, co bylo. S oblibou říkával: „Co bylo, to jsem si prožil a nemusím už se k tomu vracet. Už je to pryč.“ Ale pryč to nebylo. Na svých procházkách lesem se mnohdy přistihl, jak myslí na minulost. A proto se rozhodl podniknout tento výlet, vzít s sebou i vnoučata a vrátit se ke svým kořenům. Chtěl jim ukázat něco ze svého mládí.

Vlak začal brzdit. „Už jsme tadyýýýý!“ křičela malá dívenka Adélka a tančila po kupé. „Filipe, vstávat, už budeme vystupovat,“ pobídl kluka na mobilu Josef. Zatřásl jeho ramenem. „Blázníš, zkazil jsi mi rekord! Teď budu muset celý kolo hrát znova.“ Nasupeně vstal a všichni společně vystoupili. Foukal jemný vánek. „Někde tady musí být infocentrum. Dříve tady jezdily šaliny. Musím se na tolik věcí zeptat!“ Informační centrum našli poměrně brzy. Za stolem seděla mile vyhlížejší paní. Adélka se vysmýkla z dědečkovy ruky a začala kramařit v letácích, které byly všude kolem. Filip byl zase na mobilu.

O deset minut později vyšli zpět do slunného městečka. „Tak tramvaje už tu nejezdí dobrých třináct let. Zasmál se dědeček.

„Pouze autobusy. A na místě, kde stály kasárny, teď stojí Lidl. Přece však vám můžu něco ukázat. Pojďte.“

Pohled na ně byl zajímavý. Tři lidé procházejí ulicemi malého městečka. Míjí obchody, domy, poštu i cukrárnu. První vpředu je malá holčička a energie má, že by mohla rozdávat. Za ní se o trochu méně svižným krokem šourá pán s košilí rozepnutou do půlky a daleko za nimi se šine mladičký kluk s telefonem v ruce. Došli na místo určení. Vypadalo to tam úplně obyčejně. Alespoň očima dětí. Všude bylo postaveno mnoho podniků. Ale dědeček neviděl holičství, restauraci nebo drogerii. Viděl ohradu oplocenou normálním plotem ze dvou stran a drátěným plotem ze zbylých. Na jedné půlce stálo asi tucet dřevěných domků, kde spávali. Nejdominantnějším objektem byla pro dědečka zděná jídelna. Jídlo si nevařili, ale vozilo se z místní restaurace a jen se zde ohřívalo. Obrovská jídelna byla rozdělena na místnost, kde jedli vojáci, a na místnost, kde se stravovali velitelé. Jinak už v ohradě kromě tří skladů nic nebylo. Pokusil se vše dětem popsát. Bohužel Filipa to nezajímalo a Adélka tomu nerozuměla. (úryvek)

Alžběta Kadlecová (15 let)

bydlí v Dolních Loučkách, chodí do základní školy. Náplní volného času se jí stalo horolezectví, ledolezení a lezecká stěna. Také ji baví chodit s kamarády ven hrát fotbal. Miluje čtení, zejména když se do knížky vnoří a prožívá příběh spolu s hrdiny. Odtud pramení chuť zaznamenávat informace, pocity i příhody na papír. Vyhrála literární soutěž Povodí Moravy, zúčastnila se i celostátní soutěže Tajemství slavkovského zámku. Psaní bere jako výzvu. Mezi

zatím nesplněná přání patří návštěva třiceti zemí světa, cesta autostopem k moři, pěšky někam hodně daleko, skočit padákem, vyzkoušet bungee jumping, napsat knihu, vystát si dlouhou frontu přes noc, vidět polární zář, proletět se na rogalu, jet s kamarádkou na čerty do Rakouska... V budoucnu by chtěla být stále originální a plnit si svá přání.

Mýtiny

Betonová zahrada je zalitá sluncem. Jako každé ráno procházím skrze alej pouličních lamp. Okolo kvetou záhony popelnic. Vzduchem se line líbezná aroma uhnívajících odpadků. Po svých vydupaných cestíčkách se prohánějí automobily. Nic se tu nemění. Ani vítr s ničím nepohne, leda s popelnicemi.

Vedro a dusno mě neúprosně škrtí. Jsem nějaký malý, maličký oproti masám hmoty okolo. Ještě menší oproti všem těm masám, které se cpou dovnitř – do školy. Doopravdy dovnitř nikdo nechce, rozhodně ne žáci, přesto se mnoho z nich předhání, kdo tam bude dřív. Jako by se báli, že na ně nezbude místo. Právě to má tady každý jisté.

„Skopu tě do hlavy! Skopu tě do hlavy, slyšíš?!“ rozmachoval se židlí ve vzduchu Michal, jeden z těch, kterým bohužel mohu říkat mí spolužáci. Vypadal poněkud přifouknutý a barvu měl rudou jako správný anarchist. A jako správný silák vyhrožoval klukovi tak o tři roky mladšímu. Tahle scénka měla být nejspíš má odměna za nekonečné schodištní martyrium v přečpaných kuloárech našeho ústavu.

Přestávka. Všichni se neustále neuspořádaně pohybovali, až jsem se musel zamýšlet, jestli jsem se nesmrskl na molekulární úroveň. Částice ale takhle neřvou, aspoň myslím. „Juro!“ Hihňající se hlouček holek upřel pozornost na Jirku s pytlíkem chipsů. „Juro! Hod’ je po mně!“ pobízel ho Michal. Jirka si nabral další hrst brambůrek. „Rozděl se!“ křikl Michal. Plesk! Sáček brambůrků přistál v Michalově obličeji. Za hurónského smíchu a hlasitého potlesku se Jirka několikrát uctivě uklonil. To už po něm Michal skočil. „My chceme krev! My chceme krev! My chceme krev!“ skandovaly davy nadšených příznivců. Kdo nefandil, šel se aspoň mrknout.

Až na mě. Já zůstal sedět. V poslední lavici. Až s podivem, že mě nechali být, ale nechali. U okna, z toho pořád zírám ven. Je tam mnohem víc věcí, které stojí za pozornost, mnohem víc než uvnitř. Z téhle strany jde vidět na školní zahradu, kde kdysi kdosi vysadil skupinku jabloní. Jsou myslím stejně starý, jako tahle škola. Chvilí jsem na ně zamyšleně zíral. Nevím, co si mám o jabloních myslet. Zralá jablka bývají dobrá, ale jsou taky trochu obyčejná... Po chvíli ce mě pohled omrzela, a tak jsem si vytáhl knížku.

Netrvalo to ani minutu. „Hej! Tady je někdo šprták!“ Mělo mě to napadnout hned. Pach knih každé ignorat vycítí na sto honů, pěkně ho totiž dráždí. „Ou!“ zabučelo poslušně publikum. Deklarovalo tím, jak skvěle je to byl stěr. Je to jako opera. Nejdřív hlasitě zapěje soprán, pak se přidá sbor. Já jsem chtěl už od malička být

dirigent. Vždycky jsem chtěl ovládat hudbu. Myslím ale, že pro tuhle pozici nemám patřičný předpoklady – tou jejich tyčkou bych nejspíš nemáchal dostatečně dravě. „Tak, co šrotíš dneska?“ dotíral Michal. „Ou!“ ozvalo se jako na povel. Zlehka jsem knihu zavřel a podíval se na ten jeho vzdouvající se ksicht skrz brýle. Málem jsem při pohledu na něj vyprskl smíchy. „Chci se s tebou bavit, máš být vděčněj, šprťáku,“ pokračoval Michal.

Věděl jsem, o co mu jde, a tak jsem mlčel. V uších mi vibrovaly těžké tóny tympánů. Ale zůstal jsem nehnutě sedět, jen jsem se na něj upřeně díval. Kdybych aspoň opravdu byl šprt. Ve skutečnosti jen doháním to, co mě tady naučit nedokážou. „Aspoň poděkuj! To tě tvá matka nenaučila?“ pokračoval Michal. Pořád jsem mlčel. „Ou!“ ozvalo se. Mlčel jsem dál. „Hvězda třídy!“ vyprskl někdo ironicky. Ani jsem nestihl mlčet – hned se ozvalo: „Židák!“ – „Ou!“ – „Pustte plyn!“ – „Ou!“ Hudba byla čím dál hlasitější. Všechny nástroje se zapojily, každíčká struna hrála, jak má. Byla to nádhera. Chtělo se mi z toho brečet. Hráli tam jenom pro mě, jediného diváka. A já stále seděl. Zavřel oči. Mlčel. Poslouchal. (úryvek)

Jan Procházka (17 let)

bydlí v Holasicích, navštěvuje Gymnázium Židlochovice a nejraději tráví svůj volný čas čtením, psaním nebo procházkami se svým kokršpanělem. Má rád svůj klid a pohodlí v pokoji se zavřenými dveřmi se sluchátky na uších. Nepatří mezi ranní ptáčata a dlouhé noci tráví psaním. V Mýtinách dle vlastního vyjádření zachycuje docela všední školní den mladého studenta, který svou školu i její obyvatele odsuzuje, budovu

i její okolí vnímá jako betonovou zahradu, v níž se nic nemění a odkud se všichni snaží utéct. Za svůj literární vzor považuje J. R. R. Tolkiena a Karla Čapka a v současnosti je jeho nejoblíbenější knihou Pán Much od Williama Goldinga. Přál by si, abychom více rozuměli tomu, v jakém světě žijeme, být co nejvíce prospěšný, ale co nejméně prospěchářský.

Hledáme

Sbírku Památníku písemnictví na Moravě bychom rádi doplnili o chybějící čísla kulturně politického měsíčníku **Červený květ**, vycházel v letech 1956–1969 v Ostravě, pátráme zejména po vydáních ročníků 1956 a 1963–1969.

List pro literární politiku **Index**, vycházel v Brně 1929 – 1939 a 1968–1969. Hledáme ročník – čísla: 1933–9,10; 1934–12; 1935–1939 – všechna; 1968–7; 1969–7,10.

Společenská revue **Salon** vycházela jako měsíčník v letech 1922–43. Hledáme r. 1–5; r. 6 – č. 1–11; r. 7 – č. 1, 2, 4–10; r. 9 – č. 5, 6, 10–12; r. 10 – č. 2, 3, 7, 11, 12; r. 11–22.

Revue **Měsíc/Der Monat** vycházela od roku 1932 do roku 1941, v německé mutaci pak v letech 1933–41.

Knihovnu Muzea Brněnska a sbírku Památníku písemnictví na Moravě, vedenou v Centrální evidenci MK ČR (CES ev. č. PPM/006-05-31/3500006) rádi obohatíme o raritní a autory signované tisky, literární dokumenty, fotografie, ex-libris, knižní ilustrace, rukopisy a korespondenci autorů spjatých s Moravou.

Probíhající a připravované akce

22. 3. 2017–25. 2. 2018 Cyrilometodějský Velehrad

Putovní výstava Slováckého muzea v Uherském Hradišti připravená k 1150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, mapující historii velehradského klášterního areálu.

5. 4. 2017–5. 11. 2017 Dobrodružství abecedy II.

Úspěšná interaktivní výstava z loňského roku Dobrodružství abecedy je opět přístupná pro rodiny s dětmi a školní kolektivy. Dětská návštěvníci ocení možnost seznámit se s vývojem písma, napsat text na mechanickém psacím stroji, zkusit si sestavit a vytisknout své jméno v hlaholici, ověřit znalosti pomocí interaktivní mapy...

12. 4. 2017–12. 11. 2017 Josef Kainar 1917 – 1971

Znamé i neznámé životní a tvůrčí osudy hudebníka, básníka, dramatika, karikaturisty, kreslíře, fotografa a autora písňových textů. Připomenutí odkazu talentovaného moravského autora, který svůj um částečně podřídil dobovým ideálům.

19. 4. 2017–12. 11. 2017 Říkadla a Zlatovláska

Interaktivní expozice nejen pro předškoláky a malé školáky. Seznámení s veselými verši, rýmy a pohádkovými motivy v tvorbě Josefa Kainara. Výstavu doplňuje a rozšiřuje edukační program pro mateřské a základní školy, příměstské tábory a zájmové kroužky.

13. 9. 2017 17.00 hod. Středověký Rajhrad neviditelný...

Pokračování tradičního podvečerního StřeDění – setkávání s živou literaturou, tentokrát s Mgr. Alešem Flídrem, historikem umění FF MU. Námětem budou jeho výzkumy spjaté s pozapomenutou historií Rajhradu a benediktinského kláštera.